

posse episcopum commutare ultimas voluntates ex justa, et necessaria causa, tanquam Sedis Apostolicæ delegatum, præmissa extrajudiciali, et summaria cognitione, nihil precibus tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum; ita ad litteram disponit Trident. sess. 22, cap. 6. » Adnotatio 28, § 2, De legat. piis, tom. II, n. 42.

(83. Porro, ut docet idem Barbosa « dubitari tamen potest, an episcopus possit hanc commutationem solus facere? In qua questione tenent doctores, requiri hæredis consensus ex cap. Nos quidem 3, de testam... Si tamen hæres nollet consentire, posset solus episcopus... Item requiritur consensus ecclesiæ, cui legatur, ex l. legatum, ff. De usufr. leg. et l. Legatum, ff. De administrat. rerum ad Civit. pertin. Et si nec ecclesia, nec hæres vellent consentire, episcopus solus id exsequetur... Si hæres contradicat, et ecclesia consentiat episcopo commutare volenti, prævalebit consensus ecclesiæ ad tuendam voluntatem defuncti. » L. cit. n. 6.

Pari modo Ventriglia, ibid., sub n. 49. « Notatum est (ait) posse episcopum ex causa justa, et rationabili commutare pia legata. Verum id intelligendum est: primo, hærede requisito, quando ex commutatione gravatur: et ratio est, quia hæres sustinet partes defuncti; et probatur per textum Nos quidem, De testam... Secundo, intelligendum est requisito loco pio, cui fuerat factum legatum quia juri consonum non est, ut quis inscius, et invitus damnus patiatur; probatur l. legatum, ff. De usufr. leg., et l. legatum, De administr. red. ad civit. pertin. Verum, si hæres, aut pius locus dissentiant, tunc episcopus solus potest commutat. piorum legatorum facere, ex præsumpta voluntate testatoris.

« Ulterius, si episcopus intendit commutare in alium pium usum legatum, sive hæreditatem relictam hospitali ad certum peregrinorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum; si in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpauca reperiantur, tunc in hoc casu particulari, ultra requisitionem hæredis, et loci pii, ut supra, episcopus tenetur adhibere consilium duorum canonicorum, qui rerum usu peritiores sint; per conc. Trid. sess. 25, De reform.

SUMMARIUM.

1. Legati unde sic dicantur? — 2. Legati aliter vocantur, et accipiuntur in jure civili, et aliter in jure canonico, et qui sint legati in jure civili? — 3. Legati in jure canonico sunt in triplici differentia, nempe legati a latere, legati missi, seu nuntii apostolici, et legati nati. — 4. Legati a latere alii sunt ordinarii, et alii extraordinarii. Et qui sint legati a latere ordinarii? — 5. Quare dicantur legati a latere? — 6. Legati a latere extraordinarii, qui sint? — 7. Quamvis plures a summis pontificibus fuerint missi legati a latere extraordinarii episcopi, et alii non card. nunc autem constans praxis obtinuit non miti, nisi card. legati a latere. — 8. Et dato, quod contingat, ut contingit, mitti alios non card., non datur eis titulus legati a latere, sed missus nominatur, et titulatur Nuntius cum potestate legati a latere. —

cap. 8. Genuensis in Prax. cur. archiep. Neap. cap. 24, n. 4. » Sic idem Ventriglia, ibid., cit. n. 49.

Atque ut rite rem expediamus, lubet addere quæ amplius a Barbosa tradita sunt quoad hujusmodi legatorum commutationem, hoc sane pacto: « In commutationibus faciendis tria sunt præcipue observanda. Primum est, quod licet commutatio voluntatis in casibus (designatis) permittatur, non est tamen, nisi in alium usum pium facienda; nec enim in usum profanum est convertendum, quod pia testantium voluntate semel est Deo dicatum, neque contra defunctorum voluntatem est quidquam, quoad fieri potest, commutandum. Quare et etiam secundo loco observandum, ut in eum quoque pium usum, qui voluntati defuncti sit proximior, et salutis animæ suæ utilior, conversio fiat, sicuti de conversione fructuum locorum piorum, subsistente causa, statuit conc. Trid. sess. 25, De reformat., c. 8. Tertio observandum erit, in facienda commutatione, ut consensus hæredis gravati, nec non legatarii quoque requiratur, cum utriusque intersit defuncti voluntatem non præcise servari, ad notata per DD. in Clem. Quia Contingit. » Jur. eccl. univ., lib. III, De legat. ad pias caus., cap. 27, n. 59.

« Pro complemento materiæ advertendum duxi, sic idem Barbosa, non posse episcopum commutare ultimas voluntates pertinentes ad ecclesiam suam cathedralem, mensamve suam, aut capituli ejusdem cathedralis; quia non potest autorizare (super) rebus pertinentibus ad mensam suam, vel sui capituli, cap. Possessionis, de rebus eccl. non alien. Ita Moneta, De Commut. ult. vol., cap. 3, q. 13, concl. 1, n. 378, ubi n. seq. resolvit, hodie cum capituli consensu, qui probatur ratione interesse, posse ultimas voluntates ad ejusdem mensam spectantes commutare. » De offic. et potest. episc., allegat. 83, n. 16.

Tandem « episcopus non potest regulariter commutare ultimas voluntates subditorum prælati inferioribus, seu quæ pertinent ad jurisdictionem prælatorum inferiorum, sed solum data eorum negligentia... » Rota decis. 159, n. 1, part. II, divers. Idem Barbosa loc. et n. cit. Sed hæc hæc hactenus.

LEGATUS.

9. Hinc solis cardinalibus proprie competit nomen legati a latere. — 10. Legati missi, seu nuntii apostolici, qui dicantur et sint? — 11. Legati nati, qui dicantur, et sint? — 12. Omnes supradicti legati habent jurisdictionem ordinariam in provinciis sibi concreditis, et talis jurisdictio non expirat per mortem Papæ legantis, quamvis ipsa jurisdictione nondum uti ceperint, imo provinciam nondum ingressi fuerint. — 13. Omnes supradicti legati possunt causas ad se pertinentes aliis delegare, cum hac tamen advertentia, quod jurisdictio delegatorum ab ipsis legatis expirat una cum legatorum officio, seu finita horum legatione, quando res est adhuc integra; secus vero, quando non est amplius integra. — 14. Ut res non sit amplius integra, sufficit citatio partis facta per delegatum ante cessationem legationis legati. — 15. Imo sufficit, quod ante cessationem legationis, legati

præcesserit citatio, licet talis citatio ad partes antea non pervenerit. — 16. Omnes supradicti legati possunt causas suorum provincialium per appellationes ad ipsos devolutas cognoscere, et debito fine terminare. — 17. Imo de jure antiquo poterant olim legati cognoscere, et definire non solum causas per appellationem, sed etiam in prima instantia ad ipsos delatas; at jure novo concilii Tridentini est nunc limitata talis facultas. — 18. Quinimo omnes supradicti legati neque se intromittere possunt in causis illis, quæ per Papam specialiter cuipiam delegantur. — 19. Legati in quo differant a delegatis? — 20. Legati a latere excellentiorem, et ampliorem jurisdictionem præ aliis legatis habent. — 21. Legati a latere de jure possunt absolvere quoscunque excommunicatos, ob percussorem etiam enormem; imo et etiam ob eadem clericis, et hoc non solum intra suam provinciam, et suos subditos, sed etiam extra suam provinciam, et quoscunque extraneos undecunque ad se accedentes a die egressus sui ab Urbe usque ad diem reditus in eandem. — 22. Legati autem non de latere, seu missi, vel nuntii, sine speciali facultate nequeunt de jure extra provinciam sibi commissam absolvere a tali excommunicatione; et intra suam provinciam possunt absolvere solummodo subditos suos, non autem extraneos aliunde accedentes. — 23. Legati autem nati nequeunt sine speciali facultate, neque intra provinciam suam, absolvere suos subditos. — 24. Legati a latere possunt de jure concedere licentiam abbati exempto, ut eligi possit in episcopum, et transire possit ad ecclesiam sibi concessam. — 25. Id tamen non possunt alii legati sine speciali sibi concessa facultate. — 26. Legati a latere possunt confirmare electiones episcoporum, archiepiscoporum, et exemptorum. — 27. Id autem non possunt alii legati sine speciali sibi concessa facultate. — 28. Legati a latere possunt conferre beneficia, quæ vacant tempore suæ legationis in provincia sibi concredita. — 29. Imo, spectato jure communi, legati a latere concurrunt cum quolibet ordinario suæ provinciæ in collatione beneficiorum, ita ut inter ipsos simul, et papam locus sit præventioni. — 30. Id tamen sine speciali pontificia concessione nequeunt alii legati. — 31. Excipiuntur tamen legati missi, seu nuntii apostolici, qui, ex facultatibus sibi concessis, possunt conferre quæcumque beneficia, etiam reservata, dummodo non excedant valorem ducatorum 24. — 32. Legati autem nati in sua provincia extra suam diocesim sine speciali pontificia concessione nequeunt ulla beneficia utcumque minima conferre. — 33. Alia de his quæ possunt, vel non possunt, legati a latere, et nuntii apostolici circa collationem beneficiorum, remissive. — 34. An legati a latere, et nuntii apostolici possint in sibi commissis provinciis conferre ordines, et approbare confessarios, remissive. — 35. Adducuntur ad hæc variaz reso-

(1. Legati sic dicantur, quia ut publice mittantur, leguntur, indeque legantur seu ablegantur. Reiffenstuel. lib. I Decretal., tit. 30, n. 1, et alij. (2. Legati aliter vocantur et accipiuntur in jure civili, et aliter in jure canonico. Communis. Legati in jure civili sunt illi, qui mittantur, et quibus mandat proconsul jurisdictionem, leg. Legatus, ff. De offic. proconsulis. Solent enim proconsules ob rerum gerendarum multitudinem in provincia legatos statuere, qui non propria, sed mandata jurisdictione utuntur, et hoc modo intelligitur, et accipitur Legatus, ff. et Cod. in titul. De offic. proconsul. et legat. et de his fit mentio in capit. Legatos

lutiones sacræ congregationis concilii. — 36. Adducitur resolutio et conclusio D. Ursayæ. — 37. Nuntius apostolicus si absque facultate Sanctæ Sedis promoveat ad sacros ordines clericos suæ provinciæ, ipse, et ordinati incurrunt in penas impositas a sacro concilio Tridentino. — 38. Nuntius apostolicus non debet exercere divina in ecclesia archiepiscopi absque ejus licentia. — 39. Legati et nuntii apostolici non possunt pro se, vel pro suis consanguineis procurare a principibus, ad quos destinantur, favores, vel eis uti ad consequendas dignitates apud Sedem Apost. — 40. Legati, et nuntii apostolici non possunt procedere contra clericos, nisi episcopo prius requisito, et negligente; alias acta, et processus nullius sunt valoris, et tenentur ad restitutionem, et damna. — 41. Legato præsentem in civitate, episcopus non potest populo benedicere, nec uti mozetta, vel rochetto discooperto; intra vero propriam ecclesiam potest, si ibi non sit præsens legatus, vel eo anuente. — 42. Legato a latere præsentem, cæteri legati deponunt sua insignia, et suspenditur, pendente presentia ipsius, exercitium potestatis eorum. — 43. Legatus a latere potest cognoscere de causis contra exemptos. — 44. Alii autem legati non possunt de jure sine speciali facultate pontificia in exemptos jurisdictionem exercere; nuntii autem apostolici solent talem facultatem a Sede Apostolica obtinere; unde, ex Rota, nuntius est iudex exemptorum, et potest alios iudices exemptis subdelegare. — 45. Legatus in sua provincia valide assistit matrimoniis. — 46. Legati, et nuntii apostolici possunt subditis suæ legationis, et nuntiaturæ pro quocunque opere pio concedere centum, et plurimum dierum indulgentiam; at tamen semper minus quam annum; pro templo autem, seu cappella possunt concedere indulgentiam septem annorum, septem quadragenarum pro illis, qui confessi communicaverint, et in eo loco de more oraverint ad intentionem Ecclesiæ. — 47. Et tales indulgentiæ concessæ a legatis, et nuntiis sunt perpetuæ. — 48. Legatus, et nuntius absque speciali facultate apostolica non habet auctoritatem extrahendi a loco immuni, nec consignandi rem curiæ seculari; unde si extrahat, debet reponere, etc. — 49. Legatus, et nuntius apostolicus absque speciali facultate apostolica nequit absolvere ab excommunicatione ob violatam immunitatem ecclesiasticam. — 50. Legatus duarum, vel plurium provincialium, potest in una jurisdictionem exercere de negotiis, et causis alterius. — 51. Legati Papæ statuta durant etiam finita legatione. — 52. Legati jurisdictio, seu officium cessat quatuor modis, qui assignantur. — 53. Legatus a Papa revocatus usque dum talem revocatum ignorat, continuat, et perseverat in Jurisdictione, et valida sunt quæ interim gerit. — 54 ad 57. Additiones ex aliena manu. — Vid. Addit. Cass.

2, De offic. legati in 6. Alii vero legantur, seu mittuntur a principibus laicis summo Pontifici, vel ab eisdem principibus inter se, ad referenda videlicet mandata suorum principum, sicque ad exercendum nudum ministerium absque alia jurisdictione, et vocantur oratores, seu vulgo ambasciatores. (3. Legati in jure canonico sunt in triplici differentia, nempe legati a latere, legati missi, seu nuntii apostolici, et legati nati. Communis et colligitur ex cap. Cum non ignoretis 1, et cap. Excommunicatis 9, De officio Legati, et cap. Officii nostri 1, eodem in 6, et Glossa ibidem, verb. Legati. In ipso enim cit. cap. Cum ignoretis fit mentio de le-

gato nato, in cit. cap. *Excommunicatis* fit mentio de legato a latere, ac misso, et in cit. cap. *Officii nostri* fit mentio de omnibus tribus, scilicet tam de legatis a Papa missis, sive sint de latere, sive non, quam de legatis natis. * Summum Pontificem pollere potestate mittendi legatos certum est quam quod certissimum, cum id ex vi, et natura primatus profluere compertum sit. Cum enim ad jura primatus pertineat cura suprema, et sollicitudo omnium ecclesiarum, nemo erit, qui inficiari possit, id juris per universam Ecclesiam pro unitate fidei, ac bono disciplinæ ecclesiasticæ illi competere, luculenter id adstruitur in extravag. *Super gentes*, et Regna, un. de consuet. inter communes, quidquid demum sit, an hujus constitutionis auctor habendus sit Joannes XXII, cui communiter tribuitur, an potius Bonifacius VIII, cui hodierni critici potiori suffragio adjudicant. *

(4. Legati a latere alii sunt ordinarii et alii extraordinarii. Legati a latere ordinarii sunt cardinales illi, qui a Summo Pontifice mittuntur ad obeundum in alia provincia legationis officium cum jurisdictione, seu potestate ordinaria ad instar præsidium provinciarum, ut sunt legati Bononiæ, Ferrariæ, Romandiolæ, etc. (5. Et dicuntur a latere, quia cardinales ad latus Summi Pontificis assistunt, et sic dum mittuntur, quasi a latere extrahi videntur. Papa enim, et cardinales unum corpus mysticum faciunt, cujus caput est Papa, et membra ejus sunt cardinales; arg. cap. *Si quis cum militibus* 22, caus. 6, qu. 1, ibi: « Nam et ipsi pars corporis nostri sunt, » ac propterea legati a latere nuncupantur cap. *Decreto* 11, caus. 2, qu. 6, ibi: « Ante legatos nostros ex latere missos: » et cap. *Si quis episcopus* 30, ead. caus. et quæstione, ibi: « Ut de latere suo presbyteros mittat. » Sic Cohell. in Notitia cardinal. cap. 16, privileg. 16, in princip. Tondut. Qu. Beneficial. par. 3, cap. 20. Barbosa lib. 1 Jur. Eccles. universal., cap. 1, n. 1. Card. Petra t. II. Comment. ad Constit. 3 Alexand. III, sect. 1, n. 1, et alii passim. (6. Legati a latere extraordinarii sunt illi, qui mittuntur occasione alicujus emergentis necessitatis Ecclesiæ universalis, ut ad concilia convocanda, vel etiam apud reges pro pace promovenda, sive pro Summi Pontificis paterno amore alicui regi in ejus adventu testificando, vel alia simili gravi causa. Communis. (7. Et quamvis pluries a Summis Pontificibus pro similibus causis fuerint missi episcopi, et alii non cardinales; nunc autem constans praxis obtinuit non mitti nisi cardinales legatos a latere, ut observat eminentissimus Petra loc. cit., n. 9. (8. Et dato quod contingat, ut contingit, mitti alios non cardinales, non datur eis titulus legati a latere, sed missus nominatur. nuntius cum potestate legati a latere, quæ clausula de stylo curiæ Romanæ consuevit adjici mandatis legatorum, qui fimbriam vestimenti Papæ tetigerunt, seu qui ab eo mandatum vivæ vocis oraculo receperunt, ut ex aliis notat Barbosa loc. cit., n. 3.

* Vide etiam Gambarum De officio legati a latere, in proemio n. 27 seqq. et Villadiego in tractatu De legato, qu. 9, n. 2 seq. * (9. Hinc solis cardinalibus proprie competit nomen legati a latere, a quibus magis Pontificia auctoritas, et majestas repræsentatur; non autem archiepiscopis, episcopis, aliisque prælatis in curia Papæ existentibus, et ab ipso missis; ut tradunt Glossa in cit. cap. *Cum non ignoretis* 1, De offic. legati, verb. *Legationis*, et in cit. cap. *Excommunicatis* 9, eod. tit., verb. *Commissam*; Speculator tit. De legat. § sequitur n. 1 et 2. Boerius De potestat. Legati a latere, n. 12, et plurimi alii cum Barbosa loc. cit., n. 4.

(10. Legati missi, seu nuntii apostolici dicuntur, et sunt illi prælati, non cardinales, qui a Papa mittuntur ad alios principes pro obeundo apud ipsos munere legationis, cap. *Volentes* 8, De officio legati: Et tales sunt nuntii Germaniæ, Franciæ, Hispaniæ, etc., et olim apocrisarii dicebantur Græco vocabulo; quasi secretarii, ut in cap. *Septuaginta* 12, dist. 26, et in cap. *Significasti* 4, De election., et Glossa ibidem, verb. *Apocrisarii*, ubi expresse dicit: « Apocrisarii dicuntur nuntii domini Papæ quasi secretarii; » et in regnis seu provinciis sibi commissis in negotiis agendis personam gerunt, et auctoritatem Romani Pontificis: cap. *Valde necessarium* 1, dist. 94. * Nuntiorum apostolicorum duas classes distinguit Leopoldus Pilati origin. Jur. Pontif., l. 1, tit. 24, De legatis apostolicis; alios primi ordinis, qui scilicet sunt apud imperatorem, regesque Galliæ, Hispaniæ, Lusitaniæ; alios secundi ordinis, cujusmodi sunt nuntii Poloniæ, Neapolis, apud Venetos, Florentiæ, Bruxellis, Coloniæ, Lucernæ. Adde his internuntios ut qui nunc Augustæ Taurinorum residet. Universe de nuntiis missis præter interpretes Decretalium ad lib. 1, tit. 30, De officio legati copiosius agunt Barbosa Jur. eccles., l. 1, cap. 5 seqq. Petrus Levrenius in Foro ecclesiastico, et Matthias a Corana in Tract. posthumo de potestate, et dignitate legatorum apostolicorum, etc. Leodii 1572. Cavebis autem, si sapiis, a commentatione historico-canonica De legatis, et nuntiis Pontificum, eorumque fati et potestate, quæ ab Anonymo prodiit in Germania 1785; scætet enim mendaciis, erroribusque juri Pontificii primatus omnino repugnantibus, ut cum ait, ne ipsum quidem Pontificem esse posse ordinarium, et immediatum judicem in diocesis episcoporum, aut causas per appellationem ad se devolutas Romæ cognoscere, ac definire posse. *

(11. Legati nati dicuntur, et sunt illi, quorum dignitati, quam in Ecclesia obtinent, munus legationis est annexum, et dicuntur legati nati, non quod a Sede Apostolica non hauriant auctoritatem, sed quod hanc illa dederit fixæ cuidam Ecclesiæ, et quicumque illi fuerit præfectus, una simul etiam fiat, ac veluti nascatur legatus apostolicus, utpote cujus munus suæ dignitati de jure annexum habet. Sic legatus natus a jure dicitur archiepiscopus Cantuariensis in Anglia, ut ex

presse nabetur in cap. *Cum non ignoretis* 1, De officio legati, archiepiscopus Eboracensis item in Anglia, ut habetur in cap. *Dilecti filii* 1, De appellationibus. Archiepiscopus Rhemensis in Gallia, ut habetur in cap. *Per venerabilem* 13, § Verum qui filii sint legitimi, et sic de aliis. * In Germania plures archiepiscopi legatorum natorum nomine insigniuntur, ut archiepiscopus Salisburgensis, elector Coloniensis, archiepiscopus Pragensis, de quibus consule Holl, in Statistica Eccl. Germ., part. 1, cap. 6, § 33. *

(12. Omnes supradicti legati tum de latere, tum missi, tum nati, habent jurisdictionem ordinariam in provinciis sibi concreditis; et talis jurisdictio ipsorum legatorum non expirat per mortem Papæ legantis, quamvis ipsa jurisdictione nondum uti ceperint, immo provinciam suam necdum ingressi fuerint. Sic desumitur ex cap. *Legatos* 2, De offic. legati in 6. Glossa ibid., verb. *Declaramus*. Legati enim Papæ sunt, et esse dicuntur legati Sedis apostolicæ, ut cap. *Dilectus* 6, et cap. *Nemini dubium* 10, De offic. legati, et sæpe alibi. Ipsa autem Sedes Apostolica nunquam moritur; cap. *Si gratiose* 5, De rescript., in 6, adeoque, etc. Sic Glossa in cit. cap. *Legatos*, verb. *Declaramus* Fagnan. in cap. *Cum olim* 14, De majoritat. et obed., num. 67, cum variis aliis; Barbosa l. c., num. 90, et alii ibi citati, Reiffenstuel loc. cit., num. 11. Layman, et alii passim.

(13. Omnes supradicti legati possunt causas ad se pertinentes aliis delegare, cum hac tamen advertentia, quod jurisdictio delegatorum ab ipsis legatis expirat una cum legatorum officio, seu finita horum legatione, quando res est adhuc integra, secus vero quando res non est amplius integra, sed causa delegata jam incepta est; cap. *Licet undique* 30, De officio delegati, et concordat cap. *Relatum* 19, cap. *Gratum* 20, De officio delegati, et cap. *Quamvis* 6, eod. in 6, cap. *Nemini dubium* 10, De officio legati, et l. Et quia, ff. De jurisdict. omn. Judic. (14. Ut res non sit amplius integra sufficit citatio partis facta per delegatum ante cessationem legationis legati. Vide verb. *Delegatus*, n. 45.

(15. Imo sufficit quod ante cessationem legationis legati præcesserit citatio, licet talis citatio ad partes antea non pervenerit; vid. cit. verb. *Delegatus* a n. 46.

(16. Omnes supradicti legati possunt causas suorum provincialium per appellationem ad ipsos devolutas cognoscere, et debito fine terminare. Communis, textu expresso in cit. cap. *Cum non ignoretis* 1, De offic. legati. (17. Imo, de jure antiquo ex cit. cap. *Cum non ignoretis*, poterant olim legati cognoscere, et definire non solum causas per appellationem, sed etiam per simplicem querelam, etiam in prima instantia ad ipsos delatas. At jure novo concilii Tridentini sess. 24, De reform., cap. 20, § Legati quoque etiam de latere, etc., est limitata eorum facultas, et est expresse statutum, quod causæ omnes fori ecclesiastici in prima instantia coram ordinariis locorum sint cognoscendæ, ac terminandæ, nec legati etiam de latere,

et nuntii, quarumcumque facultatum vigore, possint in prædictis causis episcopos impedire, aut alio modo jurisdictionem iis præripere; alias eorum actus, et processus nullius momenti sint, et ad damni satisfactionem partibus illati teneantur; unde nisi speciali facultate post concilium sint muniti, in prædictis causis nullatenus se ingerere possunt. Sic sacra Congr. Conc. in nullius 24 Augusti 1640, et in Pisaurien. 14 Mart. 1648. (18. Imo omnes supradicti legati neque se intrromittere possunt in causis illis, quæ per Papam specialiter cupiam alteri delegantur, cum mandatum speciale deroget generali. Communis, textu expresso in c. *Studivisti* 2, De officio legati.

(19. Legati Papæ in hoc differunt ab ejus delegatis, quod delegati Papæ dicantur illi, quibus una tantum, vel certæ causæ delegantur terminandæ, extra quam, vel quas non extenditur ejus jurisdictio, cum sit limitata, et solum delegata, et non ordinaria vi proprii officii, arg. l. 1, § *Qui mandatum*, ff. De officio ejus, cui mandata est jurisdictio. Econtra vero legati Papæ habent jurisdictionem, et facultatem cognoscendi de omnibus causis concreditis sibi provinciæ; nec eorum jurisdictio est limitata, et delegata, sed vere ordinaria vi proprii juris, officii, et dignitatis, arg. l. *More majorum*, et l. *Quia*, ff. De jurisd. omnium Jud. Et sic communis doctorum.

(20. Legati a latere excellentiorem, et ampliore jurisdictionem præ aliis legatis habent. Communis. (21. Unde legati a latere de jure possunt absolvere quoscunque excommunicatos ob percussione clericum etiam enormem, imo et ob cædem ejusdem; et hoc non solum intra provinciam suæ legationis quo ad suos subditos, sed etiam extra suam provinciam quo ad omnes extraneos, undecumque ad se accedentes a die egressus ex Urbe usque ad diem reditus in eandem: c. *Quod translationem* 4, et cap. *Excommunicatis* 9, De offic. legati, arg. a sensu contrario desumpto, et expresse cap. *Ad Eminentiam* 22, De sentent. excommunicat. Glossa in cit. cap. *Excommunicatis* 9, De offic. Legati, verb. *Mittuntur*. Barbosa lib. 1. Juris ecclesiast. univers., cap. 5, n. 27, cum pluribus ibi citatis, Azorius part. II, lib. v, cap. 32, qu. 6. Reiffenst. l. c., n. 28, et 45, in fine, et alii passim.

(22. Legati autem non de latere, seu missi, vel nuntii sine speciali facultate nequeunt de jure extra provinciam sibi commissam absolvere a tali excommunicatione ob percussione clericum, vel monachi, et intra suam provinciam possunt absolvere solummodo subditos suos, non autem extraneos aliunde accedentes. Communis, textu expresso in cit. cap. *Excommunicatis* 9, De offic. legati. (23. Legati autem nati nequeunt sine speciali facultate neque intra suam provinciam absolvere suos subditos a tali excommunicatione ob percussione clericum, vel monachi, communis, textu expresso in cit. cap. *Excommunicatis*.

(24. Legati a latere possunt concedere